

ПОТЕНЦІАЛ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПАРАДИГМИ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ЯК СОЦІАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Бурега В.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В умовах глобалізації, практично усіх аспектів людського життя, набувають все більшої значущості питання спілкування, що ґрунтується, насамперед, на адекватності сприйняття та розуміння його сутності й змісту. Спілкування відбувається, головним чином, у вербальній формі, тобто мова виступає одним із найважливіших його механізмів. Саме таке спілкування стає процесуальною передумовою для формування людьми спільних уявлень про світ, обміну думками й почуттями, обумовлює взаєморозуміння та продукує людську взаємодію. За таких обставин актуалізується значення перекладу, який набуває ознак поширеної соціальної практики.

З метою чіткого усвідомлення перспектив дослідження перекладу, як діяльності у форматі соціальної практики, уявляється доцільним з'ясувати можливості для операціоналізації цих понять з позицій функціональної парадигми. Отже, саме в її контексті використовується базове поняття «дії» як базового для подальшого аналізу вже «соціальної дії». За М.Вебером вона співвідноситься з діями інших людей та орієнтується на них. Т.Парсонсом визначаються чинники соціальної дії до яких він відносив соціального актора, мету дії, умови (ситуацію) в яких вона відбувається та прийняту у суспільстві систему цінностей. А завдяки позиції Р.Мертонна, що розглядав «соціальне явище» як окремих прояв соціальних дій у контексті людської взаємодії, ми отримуємо можливість аналізувати діяльність з перекладу у формі такого соціального явища, як «соціальна практика», що орієнтована на виконання функції задоволення потреб повноцінного «спілкування» між людьми.

Цілком слушною слід відзначити думку Е.Гідденса, яка не може бути розцінена такою, що підтримує функціональну парадигму, проте якою наголошується бачення соціальної практики коли вона не стільки створюється соціальними акторами, скільки репродукується ними. У наслідок цього вона набуває рис необхідності, упорядкованості та спадковості. За такою логікою «переклад», як соціальна практика відбувається (здійснюється) в наслідок потреби у повноцінному сприйнятті партнерів зі спілкування, упорядкування за цих підстав їх спільної діяльності, взаємодії та взаємовідносин.

Таким чином, переклад як соціальна практика має визначатися такою, що демонструє ознаки соціальної дії, яка використовується для забезпечення функціонування соціальних інститутів, характеризується масовістю, постійно відтворюється та відбувається у певному нормативному полі (за умов позиціонування перекладу як професійної діяльності).

Саме такий підхід розкриває певні перспективи дослідження перекладу з використанням потенціалу функціональної парадигми як соціальної діяльності, що кінець кінцем спрямовується на забезпечення функціонування соціальних структур та підтримання необхідного рівня взаємодії елементів соціальної системи.